

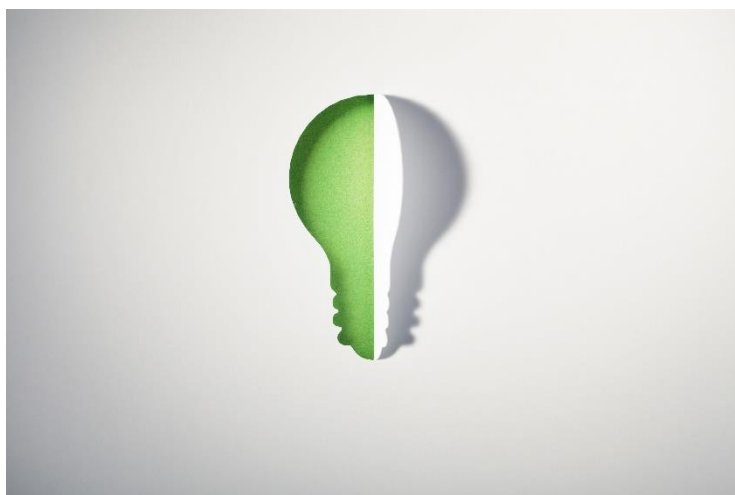
МОДУЛ 2

Аз дефинирам моя зелен бизнес

Очаквани резултати от обучението

Тук ще научите:

- Как да оцените последствията и въздействието на етичните и устойчиви идеи, възможности и действия.
- Как да приложите етично мислене към процесите на потребление и производство.
- Как да откриете достоверността и надеждността на данните, информацията и цифровото съдържание.

Фигура 1: Бизнес идея

Основна информация

В този модул ще научите методи за идентифициране на зелени бизнес идеи.

Този модул съдържа шест упражнения.

Ще ви трябват 15 часа, за да завършите модула.

Необходими са ви 66% правилни отговори, за да преминете през този модул.

Ваши лектори са Ехаб и Амер.

ОТКАЗ ОТ ОТГОВОРНОСТ ЗА ВЪНШНИ ВРЪЗКИ

Този модул съдържа хипервръзки към външни уебсайтове.

Тези външни връзки се предоставят за удобство и само за информационни цели; те не представляват потвърждение или одобрение от Go4DiGREEN на който и да е от продуктите, услугите или мненията на корпорацията, организацията или физическо лице. Go4DiGREEN не носи отговорност за точността, законосъобразността или съдържанието на външния сайт или за това на следващите връзки. Използвайте на свой собствен риск.

2020-1-AT01-KA226-VET-092693

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не означава одобрение на съдържанието, което отразява само възгледите на авторите, и Комисията не може да носи отговорност за каквото и да е използване на информацията, съдържаща се в него.

Съдържание

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО .....ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ 1

ДОБРЕ ДОШЛИ В МОДУЛ 2! 5

**ОЦЕНЕТЕ ПОСЛЕДСТВИЯТА И ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЕТИЧНИТЕ И УСТОЙЧИВИ ИДЕИ,
ВЪЗМОЖНОСТИ И ДЕЙСТВИЯ** 5

Какво означава устойчивост в бизнеса? 6

Устойчива бизнес стратегия 8

Примери за устойчивост в бизнеса 9

Защо устойчивостта е важна? 10

Пример за устойчив бизнес 11

**ПРИЛОЖЕТЕ ЕТИЧНО МИСЛЕНЕ КЪМ ПРОЦЕСИТЕ НА ПОТРЕБЛЕНИЕ И
ПРОИЗВОДСТВО** 13

EntreComp 13

GreenComp 15

Отговорно потребление и производство 17

Зелена и синя икономика 19

Определение за зелен бизнес 19

Синя икономика 21

Отпадъчните материали могат да се използват като ресурс. 22

Биологични и физични механизми за намаляване на търсенето на енергия 23

Използването на отпадъчни материали дава на компаниите конкурентно предимство. 23

Използването на местни ресурси може да спести разходи и да създаде работни места в дългосрочен план.	24
Важни въпроси към Синята икономика	25
Международни стандарти	26

ОТКРИВАНЕ НА ДОСТОВЕРНОСТТА И НАДЕЖДНОСТТА НА ДАННИТЕ, ИНФОРМАЦИЯТА И ЦИФРОВТО СЪДЪРЖАНИЕ 27

Чувствителност относно домейна на уебсайта 28

Чувствителност относно собствеността на уебсайта 28

Чувствителност относно коментарите 28

Фалшиви новини 29

    Как да открием фалшивите новини? .....

Достоверност на снимките 32

РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК 34

СПИСЪК НА ФИГУРИ 36

Добре дошли в Модул 2!

Здравейте и добре дошли в Модул 2!

Поздравления за решението ви да започнете бизнес и да се съсредоточите върху екологична инициатива. Така вие действате по начин, ориентиран към бъдещето.

Този модул отново е като модул 1 за вашата зелена бизнес идея. Първите две части са посветени на темата за етичното мислене. Първата част е за последствията и въздействията на етичните и устойчиви идеи. А втората част е за това как да приложим етично мислене към потреблението и производствените процеси. Третата и в същото време последна част от този модул се занимава с данни, информация и цифрово съдържание. В тази глава бихме искали да насочим вниманието ви към достоверността на онлайн източниците.

Оценете последствията и въздействието на етичните и устойчиви идеи, възможности и действия

Настоящият път на глобален икономически растеж е екологично неустойчив. Начинът, по който консумираме и произвеждаме, причинява значителна вреда и изчерпва много от световните екологични ресурси. В резултат на това има спешна нужда от нови подходи за насърчаване на по-приобщаващо и екологично устойчиво икономическо развитие – зелена икономика. Такава икономика носи много обещания за устойчив свят. Той също така подкрепя широката заетост и намаляването на бедността в различните ѝ измерения.

В тази част ще научите какво точно означава устойчивост. Ние също така изследваме защо устойчивостта става все по-важна в бизнес сектора.

И ние показваме някои примери за устойчив бизнес.

Какво означава устойчивост в бизнеса?

Устойчивостта означава да правите бизнес и да генерирате приходи, без да навредите на околната среда, общността или обществото.

Устойчивостта подобрява качеството ни на живот, защитава нашата екосистема и запазва природните ресурси за бъдещите поколения.

Устойчивостта в бизнеса обикновено се отнася до две основни категории:

Ефектът, който бизнесът оказва върху околната среда

Как моят бизнес влияе на околната среда? Има ли положително-неутрално или отрицателно въздействие?

Ефектът, който бизнесът оказва върху обществото

Моят бизнес решава ли социален проблем? Или допринасяне за повече социални проблеми като неравенство или социална несправедливост?

Устойчивостта в индустрията е холистичен подход на една организация: устойчивите организации обръщат внимание на следните области:

производство

Логистиката

Обслужване на клиенти

Устойчивото производство е създаването на стоки и услуги с помощта на процеси и системи, които са:

- Незамърсяващ
- Опазване на енергията и природните ресурси
- Икономически изгоден
- Безопасен и здравословен за работници, общности и потребители
- Социално и творчески възнаграждаващ за всички работещи хора

Устойчивата логистика се отнася до следното:

- устойчиви транспортни методи и енергийни източници.
- Устойчиви доставчици, които отговарят на екологичните стандарти.
- Подобряване на използването на пространството и минимизиране на отпадъците, дължащи се на щети при транспортиране.

Устойчивото обслужване на клиенти е

- услуга, която отговаря на нуждите на клиента
- услуга, която може да се поддържа за дълги периоди,
- услуга без отрицателно въздействие върху природната и социална среда на клиента

Фигура 2: Пазарска чанта

Устойчива бизнес стратегия

Устойчивата бизнес стратегия се използва като инструмент за положителен принос в следните области:

- производство
- логистиката
- обслужване на клиенти.

Когато компаниите и собствениците на бизнес не успеят да поемат отговорност и да създадат положително въздействие, обратното може да доведе до проблеми като влошаване на околната среда, неравенство и социална несправедливост.

Правенето на устойчив бизнес изисква да се вземат предвид следните фактори:

По този начин устойчивите организации и бизнеси наблюдават въздействието на своите дейности, за да гарантират, че краткосрочните печалби няма да се превърнат в дългосрочни правни и морални отговорности.

Модул 9

Примери за устойчивост в бизнеса

Много устойчиви компании и много съществуващи компании започнаха да се ориентират към устойчивост. Въпреки това всяка компания има своя стратегия.

Устойчивите бизнес стратегии са уникални за всяка компания. Те се основават на бизнес целите и ценностите, възприети от собствениците на бизнеса и организацията. Устойчивостта в бизнеса може да означава например:

Използване на устойчиви материали в производствения процес.

Оптимизиране на веригите за доставки за намаляване на емисиите на парникови газове.

Разчитане на възобновяеми енергийни източници за захранване на съоръжения.

Подпомагане на образователния път на младежите в местната общност.

Защо устойчивостта е важна?

Устойчивият бизнес не само решава социални и екологични проблеми, но също така може да направи самата компания по-успешна. Това става все по-вярно, защото инвеститорите и потребителите стават все по-заинтересовани от устойчиви бизнеси и продукти. С други думи, инвеститорите инвестират повече в екологични и устойчиви компании, а потребителите започват да се привличат от устойчиви продукти.

Инвеститорите използват различни техники, за да измерват колко социално и екологично може да бъде един бизнес и да вземат решения въз основа на това. Обикновено те измерват

- бизнес въглероден отпечатък
- използване на вода
- усилия за развитие на общността и много други.

Изследванията на McKinsey показват, че компаниите с добри оценки за устойчивост или ESG рейтинги (Добрият ESG рейтинг означава, че компанията управлява добре своята среда, социалните и управленските рискове в сравнение със своите конкуренти) имат по-ниска цена на заемни дялове, създадени от бизнеса. Също така,

устойчивите инициативи могат да помогнат за подобряване на финансовите резултати, като същевременно увеличават обществената подкрепа. При създаването на устойчив бизнес или възприемането на нов устойчив бизнес модел, социалните и екологичните положителни въздействия могат да нараснат, докато се правят печалби и печалби. Това се нарича възможност за споделена стойност. С други думи, това се нарича „да правиш добро“ за околната среда и обществото, може да увеличи „благосъстоянието“ на вашия бизнес и да го накара да процъфтява. Поради това много компании стават устойчиви.

Пример за устойчив бизнес

Etsy

Etsy е първият известен онлайн магазин за пазаруване, който компенсират 100 процента от въглеродните емисии от корабоплаването. Etsy е онлайн платформа, където хората могат да продават своите произведения на изкуството и други ръчно изработени продукти на обществеността, което създава много пакети, изпращани ежедневно.

За да противодейства на въглеродните емисии, отделени в околната среда от пакетни пратки, Etsy си партнира с компанията за възобновяема енергия 3Degrees. Целта е да се финансират проверени проекти за намаляване на въглеродните емисии, като напр

- защита на горите
- спонсориране на вятърни и слънчеви източници на електричество
- и разработване на по-екологични методи за производство на авточасти.

По този начин компанията гарантира, че се противопоставя поне на количеството въглеродни емисии, създавано от корабоплаването.

Good Eggs

Good Eggs е онлайн магазин за органични хранителни стоки. Мисията на собственика е да доставя прясна и органична храна и продукти, които са предимно местни (до 70%) от всички продукти, като мляко, яйца и напитки.

Освен това всички служители в магазина са акционери и имат акции от бизнеса. По този начин те могат да осигурят пълна прозрачност и да се придържат към своите социални и екологични мисии.

УПРАЖНЕНИЕ 1

Аспекти на устойчивия бизнес

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение .

- 1) Избройте основните характеристики и аспекти на устойчивия бизнес въз основа на прочетеното досега.
- 2) Потърсете някои други примери за устойчив бизнес в интернет.
- 3) Определете кои характеристики и аспекти на устойчивостта се отнасят за тези примери, които сте открили.

Когато завършите упражненията, наименувайте своя цифров документ след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 2!

Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Прилагайте етично мислене към процесите на потребление и производство

Да мислиш етично и устойчиво означава да можеш да разбираш и оценяваш последствията и въздействието на бизнес идеите, възможностите и действията. Това също означава, че един етично и устойчиво мислещ собственик на бизнес не мисли само за печалбата. Тя или той също мисли за благополучието на хората и планетата.

Това може да звучи логично и лесно за разбиране. Но лесно ли се прилага? Направете го на практика, когато планирате и откривате собствен бизнес?

В тази глава бихме искали да представим две рамки: EntreComp и GreenComp. Рамката EntreComp се състои от 15 важни бизнес компетенции. GreenComp е референтна рамка за компетенции за устойчивост.

В края на тази глава искаме да въведем термините синя и зелена икономика. Сините и зелените икономики правят бизнес устойчиво и социално.

EntreComp

Рамката EntreComp се състои от 15 ключови компетенции.

Професионалистите в бизнес преподаването и обучението признават тези 15 компетенции като много важни за някой, който иска да започне бизнес.

Като основа на обучението Go4DiGreen за прилагане на етично и устойчиво мислене при производство и потребление на стоки, препоръчваме ви да преминете части от обучението за внедряване на EntreComp на уебсайта .

https://entre-comp.eu/ficha.php?id_ficha=7.

Съдържанието на обучението за внедряване на EntreComp е достъпно в аудиозапис и може да бъде изтеглено във формат doc, pdf и PPT. Това ви улеснява да получите по-голямата картина на етичното и устойчиво мислене в света на бизнеса.

За нашата платформа, Go4DiGreen, разделите за устойчиво мислене и оценка на въздействието са особено важни.

Видеоклиповете за етичните дилеми в бизнеса отварят дискусиата между обучаемите и техните обучители и връстници по Go4DiGreen:

https://www.youtube.com/watch?v=ahH_P_5yVSo

сценариите за дилема ни помагат да разгледаме всички различни страни, засегнати от дадено решение. Те свързват нашите преживявания от реалния живот.

УПРАЖНЕНИЕ 2

Описание на етичната дилема

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение.

Първо прочетете или чуйте раздел „Етично и устойчиво мислене“ от

[Обучение за внедряване на EntreComp](#)

След това опишете етична дилема в устойчивостта и зелената икономика, напр. решението на ЕС да включи ядрената енергия (атомна енергия) в таксономията на ЕС за устойчиви дейности.

Когато завършите упражненията, наименувайте своя цифров документ след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 2! Ако сте направили упражнението на хартия, направете снимки и ги запазете.

GreenComp

През януари 2022 г., [Европейска рамка за компетентност за устойчивост GreenComp](#) беше публикувано.

GreenComp е рамка за умения за устойчиво развитие и действия за всички хора, независимо от тяхната възраст и образователно ниво. Рамката е създадена в отговор на нарастващата нужда хората да подобряват и развиват знанията, уменията и нагласите си да живеят устойчиво.

За Go4DiGreen GreenComp е много важен, защото осигурява обща основа за обучаемите и обучаващите, като определя какво включва устойчивостта като компетентност.

Подробности за GreenComp и изтегляне:

publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040

За да можем да приложим етично мислене към процесите на потребление и производство, трябва да разберем по-добре КАК да направим това.

Фигура 3: Отглеждане на растения

УПРАЖНЕНИЕ 3

Три видеоклипа за етичното мислене в процесите на потребление и производство

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение.

Потърсете „Прилагане на етично мислене към процесите на потребление и производство“ в YouTube. Избройте три интересни видеоклипа или TedTalks по тази тема.

Когато завършите упражненията, наименувайте своя цифров документ след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 2! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Отговорно потребление и производство

Отговорното потребление и производство са една от 17-те цели за устойчиво развитие (SDG) на Организацията на обединените нации (ООН). Интегрирането на екологичната устойчивост с икономическия растеж и благосъстоянието е едно от най-значимите глобални предизвикателства.

Кръговата икономика е един от настоящите устойчиви икономически модели на ООН и ЕС. В кръговата икономика продуктите и материалите са проектирани по начин, по който могат да бъдат повторно използвани, рециклирани или възстановени.

В резултат на това продуктите, стоките и природните ресурси се поддържат в икономиката възможно най-дълго. Този процес спомага за значително намаляване на отпадъците и емисиите на CO2.

За да се потопите по-дълбоко в темата, препоръчваме ви да се запишете в един от безплатните онлайн курсове, предоставени от ООН, напр. Информационния портал за многостранни споразумения за околната среда:

<https://elearning.informea.org/>

или да вземете един от многото безплатни масови отворени онлайн курсове (МООС) за устойчиви стоки или производство на храни, напр.

<https://www.coursera.org/>

<https://www.futurelearn.com/partners/food>

Зелена и синя икономика

Зелената и синята икономика ни показват как да правим бизнес устойчиво и социално, дори с по-малко разходи и ресурси за потребителите и бизнесмените.

Тук идва отново определението за ЗЕЛЕН БИЗНЕС. Ние използваме това определение в проекта Go4DiGreen и програмата за обучение. Той е разработен от консорциума Go4DiGreen и се основава на официалната стратегия на ЕС.

Определение за зелен бизнес

Всеки бизнес допринася ли активно за устойчивото развитие и здравословното бъдеще за всички (хората, природата и земята), като подкрепя целите на Зелената сделка на ЕС, напр.

по-дълготрайни продукти, които могат да бъдат ремонтирани, рециклирани и използвани повторно

здравословна и достъпна храна

чист въздух, чиста вода, здрава почва и биоразнообразие,

реновирани, енергийно ефективни сгради

повече обществен транспорт – отговорно използване на мобилността

глобално конкурентна и устойчива индустрия

чисти технологични иновации

подходящи за бъдещето работни места и обучение за умения за прехода

Последните разработки, като например за устойчиви дейности, където са включени газ и атомна енергия, са етични дилеми (вижте по-горе): докато намаляват емисиите на CO₂, електроцентралите генерират токсични отпадъци, които са изключително опасни за много поколения.

УПРАЖНЕНИЕ 4

Вашето мнение относно продължаващото използване на ядрена енергия , газ и петрол

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение.

Какво е мнението ви за продължаващото използване на ядрена енергия ? енергия , газ и петрол?

Как да избегнем тези енергийни източници или да ги направим „зелени“?

Знаете ли вашия въглероден отпечатък? Отидете и го изчислете: carbonfootprint.com

Когато завършите упражненията, наименувайте своя цифров документ след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 2! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Синя икономика

Какво е синята икономика?

В ЕС терминът синя икономика се използва различно от Go4DiGreen. ЕС казва синя икономика, когато докладва за устойчиви океани и рибарство:

Синя икономика

Концепцията и постиженията на синята икономика, както я използваме в проекта Go4DiGreen произлизат от Гюнтер Паули. Идеята на Паули за синята икономика следва аналогията на екосистемите. Екосистемите не създават нито отпадъци, нито емисии и се снабдяват само с местни ресурси.

Гюнтер Паули публикува книга през 2010 г., в която въвежда понятието за тази икономика: Синята икономика: 10 години – 100 иновации – 100 милиона работни места.

В тази книга Гюнтер Паули се справя с екологичните проблеми по нови начини. Той представя своята визия за бизнес модел на Синята икономика, който ще пренасочи обществото от недостиг на ресурси към изобилие, където имаме достатъчно за всички „с това, което е налично на местно ниво“ и без да експлоатираме природните ресурси.

Синята икономика е вдъхновена от естествени примери за разработване на по-устойчив модел, който увеличава местното производство без допълнителни инвестиции и експлоатация на зелени ресурси.

Синята икономика доказва, че може да генерира повече приходи, да създаде повече работни места и да се конкурира с други предприятия на пазара. Синята икономика взема предвид социалните,

икономическите и екологичните фактори.

Четири принципа на синята икономика:

В статия Аксел Ул и Оливър Ханслик обобщават четири принципа на зелената икономика:

Отпадъчните материали могат да се използват като ресурс за нови продукти и услуги. (подобно на естествена екосистема).

Биологичните и физическите механизми, дори математиката, могат да се използват за намаляване на търсенето на енергия.

Използването на отпадъчни материали в индустрията дава на компаниите конкурентно предимство.

Използването на местни ресурси може да спести разходи и да създаде работни места в дългосрочен план.

Отпадъчните материали могат да се използват като ресурс.

Синята икономика предполага, че в естествените екосистеми няма неизползваеми отпадъци. Пренесени в икономиката, излишните преди това отпадъчни материали са основа за нови продукти и услуги. Това намалява разходите за изхвърляне на отпадъци или доставката на основни материали за процесите надолу по веригата. Утайката от кафе например е идеална среда за размножаване на богати на протеини гъби шийтаке. В резултат на това дъбовите гори вече няма да се налага да се изсичат, както е било в миналото. CO₂ също може да се използва изгодно. Например, емисиите от въглищна електроцентрала

могат да бъдат уловени в охладителния резервоар на електроцентралата и подавани към водораслите. След това водораслите могат да се използват за производство на богати на протеини хранителни добавки или биогориво. Това също е съществен принос за намаляване на емисиите на CO₂.

Биологични и физични механизми за намаляване на потреблението на енергия

С помощта на въздушни вихри компонентите на въздуха във водата могат да бъдат изместени от течността. Без тези компоненти на въздуха водата може да бъде замразена по-ефективно и с много по-малко енергия. Тази техника може да се използва за охлаждане на складове. Принципът на вихрите също може да направи обработката на водата по-ефективна. В природата вихрите често имат функция за самопочистване на водата. Плаваемостта на компонентите на въздуха води до унищожаване на бактерии - без необходимост от използване на химикали. Двама шведски изобретатели вече са кандидатствали за патент за устройство, което създава водни вихри и доставя чиста вода без добавки.

Използването на отпадъчни материали дава на компаниите конкурентно предимство.

Използването на отпадъчни материали също може да отвори потенциални спестявания в промишлените производствени процеси. Германската химическа компания BASF транспортира суровини и вторични продукти, които обикновено се натрупват директно до правилното място за по-нататъшна обработка. Топлината, генерирана от екзотермични реакции, произвежда пара, източник на енергия за допълнителни производствени стъпки. В резултат на това вече почти няма отпадъчни материали, които не могат да бъдат допълнително преработени. BASF намали енергийните нужди с 31%, докато

производството се увеличи с 36%. С други думи, този подход повиши както конкурентоспособността, така и устойчивостта на BASF.

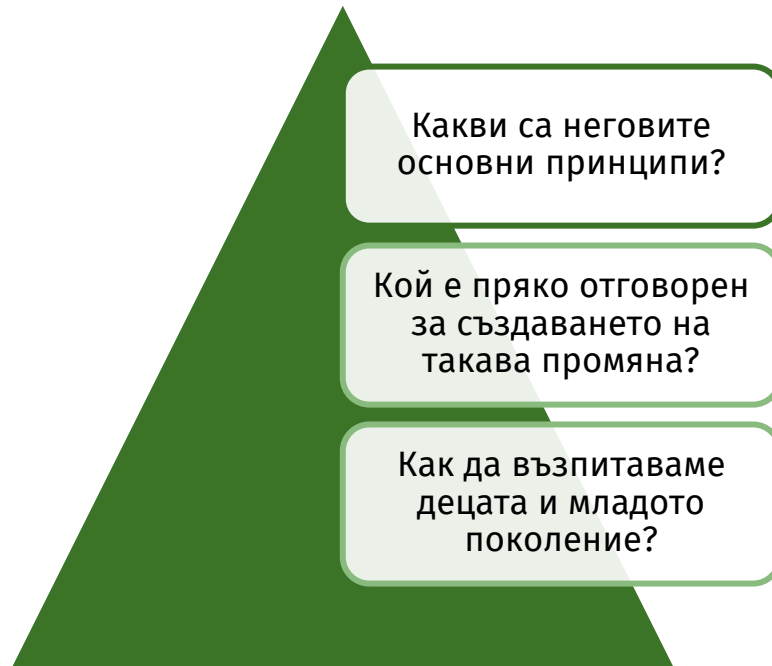
Използването на местни ресурси може да спести разходи и да създаде работни места в дългосрочен план.

Бутан забрани конвенционалните пластмаси за обща употреба. Вместо това са разрешени само биопластмаси, базирани на органични отпадъци от селското стопанство. Биопластмасите се разграждат в купчини компост в края на живота си. Страната иска да замени всички изкопаеми горива. По този начин Бутан цели да стане не само въглеродно неутрален, но и въглеродно отрицателен. 72% от територията на Бутан е залесена, 40% от която е борова гора. Бутан извлича терпентин от смолата на боровете и използва терпентин като гориво. Страната използва вертикални вятърни турбини за производство на електричество. Това позволява доставка в цялата страна, тъй като турбините могат да бъдат инсталирани на местно ниво. Рекултивацията на водата също играе важна роля. Чрез използването на вихровия принцип водата се пречиства без химически добавки. Очаква се тези и подобни инициативи да създадат около 40 000 нови работни места в бъдеще. Примерът на Бутан ясно показва, че използването на местни ресурси спестява разходи, защитава природата и допринася за създаването на работни места.

Важни въпроси към синята икономика

Гюнтер Паули, инициаторът на синята икономика, Economist, отговори на тези и други въпроси в писмено интервю:

<http://www.lteconomy.it/en/topic-interviews-en/interviste/gunter-pauli-blue-economy>

Ако харесвате видеоклипове, синята икономика е обяснена в анимационно видео тук: <https://www.youtube.com/watch?v=1af08PSlals>

След като прочетете интервюто и изгледате видеото, може да е добра практика да помислите и запишете вашето определение за синята икономика:

Ако искате да потърсите по-конкретни примери и иновации на синята икономика, можете да посетите уебсайта

<https://www.theblueeconomy.org>

и ще намерите 100 иновации и 12_клъстери където се прилага синята икономика:

От ядрен изход (случай 55) до Магията на лютото чили (случай 96) и бирата (случай 84), от Чиста вода без канализация (Случай 18) до Рибовъдство без храна за животни (Случай 47).

УПРАЖНЕНИЕ 5

Описание на примера за синя икономика

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение.

Изберете един пример за синя икономика и обяснете подробно защо намирате този пример за интересен.

Когато завършите упражненията, наименувайте своя цифров документ след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 2! Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Международни стандарти

Устойчивите компании и организации, които се нуждаят от практически инструменти за управление на своите устойчиви практики, могат да се позоват на така нареченото семейство ISO 14000. ISO означава Международна организация за стандартизация, а фамилията 14000 е колекция от екологични стандарти на ISO; това е за управление на околната среда:

<https://www.iso.org/iso-14001-environmental-management.html>

Открийте достоверността и надеждността на данните, информацията и цифровото съдържание

Онлайн проучването може да се извършва бързо и удобно от удобството на бюрото ви. Едва ли има тема, по която да не може да се намери информация. Бързото извличане и незабавната достъпност на онлайн информацията влияят върху поведението на изследователите. Така се е развил информационен стил, който често цени достъпността на информацията по-високо от нейното качество.

Фигура 4: Цифрово съдържание

Но точно качеството в мрежата не е лесно да се прецени. А времевият натиск, при който информацията трябва да бъде набавена в образованието и на работното място, прави цялостната проверка на качеството още по-трудна.

Има примери как дори опитни журналисти са взимали информация от интернет, без да я обмислят, и са я разпространявали по-нататък.

При тези обстоятелства, как все още може да различи висококачествена информация от съмнителна?

Какво е съмнителна информация и как може да бъде разпозната?
Какви възможности съществуват за проверка на достоверността и надеждността на даден интернет източник и за разпознаване на дезинформация, скрити връзки с обществеността или умишлени лъжи?

В тази глава разглеждаме достоверността на онлайн източниците и как можете да забележите фалшиви новини.

Наблюдателност относно домейна на уебсайта

Установените надеждни източници на информация често контролират своите домейни и имат последователен вид, с който вероятно сте запознати. Сайтове с домейни, които изглеждат „сенчести“, може да изглеждат съмнителни и трябва да обърнат внимание на факта, че предоставените данни и информация трябва да бъдат проверени.

Наблюдателност относно собствеността на уебсайта

Повечето уебсайтове ще съдържат много информация за компанията или организацията, която я притежава, нейните членове на ръководството и нейната цел и етична декларация. Обикновено терминологията, използвана в тези раздели, е ясна.

Информацията за това кой остава зад уебсайта, главно в „За нас“, трябва да бъде проверена повторно. Много е важно да знаете, че хората, които остават зад бизнеса, са точни.

Наблюдателност относно коментарите

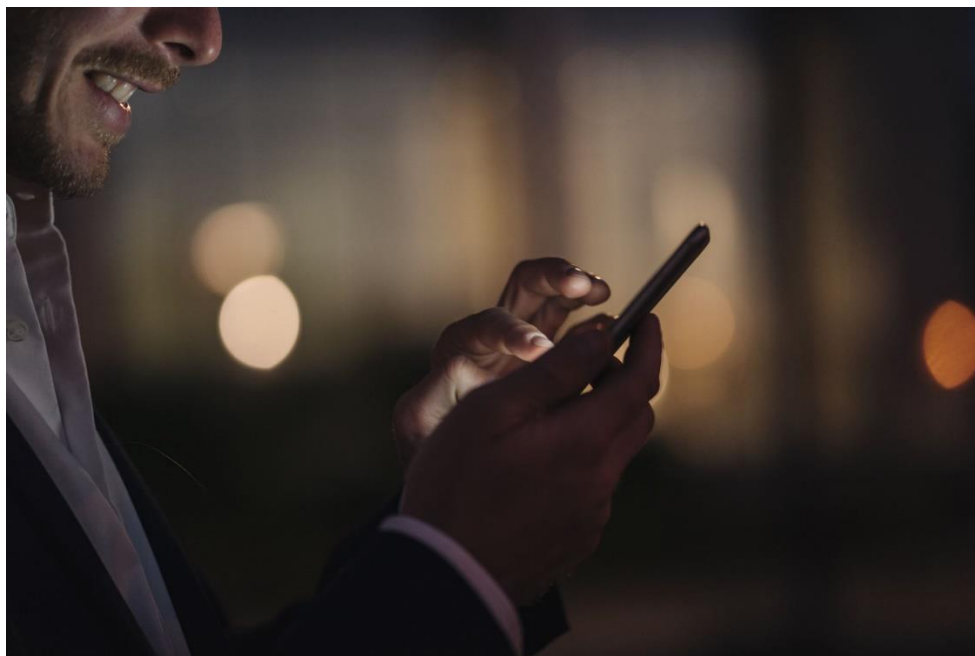
Коментарите често придружават онлайн информацията или самите коментари съдържат данни и информация; необходима е и чувствителност към достоверността на тези коментари. Голяма част от тази невярна и измамна информация се разпространява в каналите на

социалните медии. Заглавията са предназначени да привлекат вниманието на читателя, но те трябва да отразяват правилно съдържанието на новините. Тези статии често генерират много коментари във Facebook или Twitter. Когато много от тези коментари са отрицателни относно надеждността на статията, тогава е най-вероятно тя да е невярна.

Фалшиви новини

Фалшивите новини са манипулирана или невярна информация. Умишлено се правят неверни твърдения, за да се заблудят други хора. Тези, които създават или разпространяват фалшиви новини, преследват финансови, лични и политически цели. Следователно фалшивите новини често се занимават с теми, които се обсъждат много емоционално. По този начин авторите на фалшивите новини се опитват да повлияят на общественото мнение и да създадат настроения за или против нещо или някого.

Фигура 5: Новини

Слухове и фалшиви новини винаги е имало. В днешно време обаче те се разпространяват много по-бързо чрез интернет и така достигат до много повече хора.

Фалшивите новини се разпространяват главно чрез социални платформи (напр. Twitter и Instagram) или месинджъри (като WhatsApp и Telegram).

Но видео порталите (YouTube) или конспиративните портали (watergate. tv) също играят важна роля.

Как да открием фалшивите новини?

Не вярвайте веднага на всичко! Първото впечатление често е измамно.

Трябва да бъдете скептични относно следните неща:

Сълзлив, възбуден език (напр. „Лудост! НЕВЕРОЯТНО!“, „Няма да повярвате какво се случи тогава!“)

Емоционални термини (напр. „ужасно“, „сърцераздирателно“, „невероятно“)

Драстични, шокиращи кадри

Липсващи препратки към източници

Съмнителни цифри и статистики без подкрепящи доказателства

Подхранване на страх (напр. „Това е заплаха за всички ни!“, „Ще видиш“)

Видеоклипове за примамка за кликуване (видео завършва с cliffhanger, трябва да се щракне, за да продължите да гледате)

Обобщения (напр. „Всички ... са ...“)

Теории на конспирацията (напр. за тайни дърпачи на конци, бенефициенти, неизвестни сили и др.)

Достоверност на снимките

Информацията често е придружена от снимки, които влияят на начина, по който я разбираме. Визуалното изображение трябва да изобразява точно историята, но в много случаи това е неточно. Следователно, картинката, придружаваща текста, трябва да се провери дали е свързана. Търсачките предоставят функции за търсене на конкретна снимка, опростявайки процедурата за проверка дали снимката е правилна според текста в онлайн източниците. Например, използвайте обратно търсене на изображения (напр. www.images.google.com или www.tineye.com), за да проучите оригиналния източник на изображения.

УПРАЖНЕНИЕ 6

М 2_Е 6: Проверете достоверността

Отворете програма за писане или вземете лист хартия. Най-отгоре напишете номера на модула и номера на това упражнение.

Моля, посетете Wikipedia и потърсете там информация по темата за „цифровото разделение“. След това проверете следното:

1. Информацията на тази страница може ли да бъде проследена до основния източник/собственик?
2. Снимките подходящи и подходящи ли са за темата?

Когато завършите упражненията, наименувайте своя цифров документ след номера на това упражнение и го запазете в папката към Модул 2!

Ако сте направили упражнението на хартия, направете четливи снимки и ги запазете.

Честито!

Завършихте Модул 2. Вече можете да вземете тест в платформата Moodle, за да проверите знанията си и да кандидатствате за сертификат с ECQA.

Референтен списък

Bianchi, G., Pisiotis, U. и Cabrera, GM (2022). *GreenComp Европейската рамка за компетентност за устойчивост* . [онлайн] JRC Publications Repository. Достъпно на:

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128040>.

Въглероден отпечатък (2019). *carbonfootprint.com - Калкулатор за въглероден отпечатък* . [онлайн] Carbonfootprint.com. Достъпно на: <https://www.carbonfootprint.com/calculator.aspx>.

Кот, К. (2020). *Примери за успешни инициативи за устойчивост | HBS онлайн* . [онлайн] Бизнес прозрения - Блог. Достъпно на: <https://online.hbs.edu/blog/post/sustainability-initiatives>.

Coursera (2017). *Coursera | Онлайн курсове и удостоверения от най-добрите преподаватели. Присъединете се безплатно* . [онлайн] Coursera. Достъпно на: <https://www.coursera.org/>.

elearning.informea.org. (nd). *ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ НА ОБЕДИНЕНИТЕ НАЦИИ ЗА МНОГОСТРАННИ СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОКОЛНА СРЕДА* . [онлайн] Достъпно на: <https://elearning.informea.org/> [Достъп до 23 юли 2022 г.].

entre-comp.eu. (nd). *ENTRECOMP IMPLEMENTATION - Внедряване на Рамката за компетентност по предприемачество* . [онлайн] Достъпно на: https://entre-comp.eu/ficha.php?id_ficha=7. [Достъп до 23 юли 2022 г.].

Околна среда, ООН (2017 г.). *ЦЕЛ 12: Устойчиво потребление и производство* . [онлайн] UNEP - Програма на ООН за околната среда. Достъпно на: <https://www.unep.org/explore-topics/sustainable-development-goals/why-do-sustainable-development-goals-matter/goal-12>.

Европейска комисия (nd). *Таксономия на ЕС за устойчиви дейности* .

[онлайн] Европейска комисия. Достъпно на:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

Глобални етични решения (2019). *Бизнес етични дилеми и*

заинтересовани страни . *YouTube* . Достъпно на:

https://www.youtube.com/watch?v=ahH_P_5yVSo.

ISO (2015). *ISO 14000 Управление на околната среда* . [онлайн] ISO.

Достъпно на: <https://www.iso.org/iso-14001-environmental-management.html>.

Съвместен изследователски център (Европейска комисия) (2022 г.).

GreenComp, Европейската рамка за компетентност за устойчивост .

[онлайн] Служба за публикации на Европейския съюз . LU: Служба за публикации на Европейския съюз. Достъпно на:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bc83061d-74ec-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-en> [Достъп до 23 юли 2022 г.].

joint-research-centre.ec.europa.eu. (nd). *GreenComp: Европейската рамка за компетентност за устойчивост* . [онлайн] Достъпно на:

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en [Достъп до 23 юли 2022 г.].

oceans-and-fisheries.ec.europa.eu. (nd). *Синя икономика* . [онлайн]

Достъпно на: https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/blue-economy_en [Достъп до 23 юли 2022 г.].

Ruggiero, D. (nd). *Гюнтер Паули (Синя икономика) - LtEconomy* .

[онлайн] www.lteconomy.it. Достъпно на:

<http://www.lteconomy.it/en/topic-interviews-en/interviste/gunter-pauli-blue-economy> [Достъп до 23 юли 2022 г.].

Спилиакос, А. (2018). *Какво означава „устойчивост“ в бизнеса?* [онлайн] Harvard Business School Online. Достъпно на: <https://online.hbs.edu/blog/post/what-is-sustainability-in-business>.

Синята икономика. (2009). *Синята икономика* . [онлайн] Достъпно на: <https://www.theblueeconomy.org/>.

Uhl , А. и Hanslik, О. (2012): Синята икономика: иновации за ново ниво на конкуренция. [онлайн] Налично на: https://www.researchgate.net/publication/272484961_The_Blue_Economy_Innovations_for_a_New_Level_of_Competition

www.youtube.com. (nd). *Синята икономика.mov* . [онлайн] Достъпно на: <https://www.youtube.com/watch?v=1af08PSlals> [Достъп до 23 юли 2022 г.].

Списък с фигури

Фигура 1: Бизнес идея	0
Фигура 2: Пазарска чанта	8
Фигура 3: Отглеждане на растения	16
Фигура 4: Цифрово съдържание	27
Фигура 5: Новини	29

